O’zbekistonda neft va gaz sanoatining tarixi, rivojlanish bosqichlar va istiqbollari

industry

Reja:

Neft va gaz sanoatiga umumiy tavsif

O‘zbekiston neft va gaz sanoati tarixidan

O’zbekistonda neft va gaz sanoati rivojlanish bosqichlari

O’zbekistonda neft va gaz sanoatining istiqbollari.

Neft va gaz sanoatiga umumiy tavsif

O'zbekiston neftgaz sanoati 120 yildan ortiq tarixga ega.

O'zbekistonda geologik va geofizik izlanishlar kuchayishi bilan 1951 yilda neft va gaz uyumlari to'planishiga geologik tuzilishi moyil maydonlarni aniqlash maqsadida struktura burg' quduqlarini burg'ilash boshlandi.

1953 yilda Setalantepa maydonida struktura burg' quduqlaridan birida ochiq gaz favvorasi olindi, bu ushbu maydonda va Buxoro viloyatining boshqa rayonlarida chuqur razvedka burg'ilashga asos bo'lib xizmat qildi.

— og‘ir sanoat sohasi. Neft va gaz konlarini qidirish, kon quduqlari qazish, neft va neft bilan aralash chiqadigan gazni qazib olish, neft gazini qayta ishlash, neftni quvurlar orqali jo‘natishni o‘z ichiga oladi. Neft sanoati neft quduqlarini mexanik usulda qazishga o‘tilgan davrdan (AQSH, 1859) rivojlana boshladi, deb hisoblanadi. Rossiyada 1-neft qudug‘i Kubanda 1864 yilda qazilgan. Neft sanoati Kanadada 1862 yildan, Venesuelada 1917 yildan, Eronda 1908 yildan paydo bo‘lgan.

O’zbekistonda

O'zbekistonda neft sanoatining rivojlanishi 1885 yilda boshlangan. 1900 yilda Farg'ona vodiysidagi Chimyon qishlog'i yaqinidagi ikkita quduqdan qazib olingan. Bu hududda asosiy qidiruv ishlari 1904 yilda boshlangan bo‘lib 270 m dan oshiq chuqurlikdan, kuchli bosim bilan otolib chiqqan neft olindi.

Uglevodorodlar xom ashyosini qayta ishlashdagi bir asrlik tajriba:

- 1906 yilda Farg'ona viloyatida davriy ishlaydigan bitta ikki kubli neftni qayta ishlash zavodi qurildi. Neft ot arava transportida yetkazildi va uning sifati termometr va gidrometr tomonidan aniqlandi.
- Asosiy ishlab chiqarish mahsulotlari yoritish kerosini va isitish mazuti edi. Keyin, zavod tashqarisidagi kovaklaridagi benzin yoqib yuborilgan, u faqat 1915-1916 yillarda O'rta Osiyoda ichki yonish dvigatelli mashinalar paydo bo'lganda ishlatilganligi aniqlangan.
- O’shanda neft mahsulotlari temir yo‘l orqali paketlangan shaklda Afg'oniston va Xitoyga eksport qilingan. 1907 yilda aka-uka Nobellar zavodni sotib olib, bosqichma-bosqich qayta qurishni boshladilar.
- Xuddi shu yili Chimion konidan neftni qayta ishlash zavodigacha bo'lgan to'rt dyuymli neft quvurining ekspluatatsiyasi boshlandi. 1940 yilda zavod o'z laboratoriyasiga ega bo'lganida va texnologik jarayon sifat jihatdan o'sganida yillik quvvati 176 ming tonnaga etdi.

Gaz qazib olishdagi yarim asrdan ortiq tajriba:

- Birinchi gaz 1953 yil Qizilqum cho‘lidagi Setalantepa konidan qazib olindi. 1962 yilda noyob Gazli koni ishga tushirilgandan keyin Buxoro — Ural va O‘rta Osiyo — Markaz transkontinental gaz quvuryo‘llari o‘tkazildi.

1972 yil Qashqadaryo viloyatida dunyodagi eng katta zavodlaridan biri Muborak gazni qayta ishlash zavodi qurilgan,

1980 yilda Sho'rtandagi zavod ishga tushiriilgan.

O’zbekistonda neft va gaz sanoati rivojlanish bosqichlari

So‘nggi yillarda sanoatni yanada rivojlantirish va aholining turmush sharoitlarini tubdan yaxshilashga yo‘naltirilgan iqtisodiy islohotlarning jadal amalga oshirilayotgani, birinchi navbatda, yoqilg‘i-energetika resurslarini ishlab chiqarish va iste’mol qilish hajmlarining mutanosibligini ta’minlashni talab etmoqda.

Shu maqsadda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-noyabrdagi PQ-3373-son qarori bilan tasdiqlangan 2017 — 2021-yillarda uglevodorod xomashyosini qazib olishni ko‘paytirish dasturining birinchi bosqichi amalga oshirilmoqda.

“O‘zbekneftgaz” AJ (— 2019-yilgi balanslar prognoz parametrlarining so‘zsiz bajarilishini ta’minlash, shuningdek, Dasturda nazarda tutilgan chora-tadbirlarni moliyalashtirish uchun kreditlar jalb qilinishi;

“O‘zneftgazqazibchiqarish” AJ neft va gaz konlariga ishlov berishni samarali tashkil etish, uglevodorod xomashyosini qazib olishni ko‘paytirish bo‘yicha Dasturda nazarda tutilgan kompleks tadbirlarni samarali tashkil etish;

“O‘ztransgaz” AJ — respublika iste’molchilarini tabiiy va suyultirilgan gaz bilan ta’minlash, shuningdek, magistral gaz quvurlari va gaz taqsimlash tarmoqlari tizimlarini takomillashtirish, sotilayotgan gazni qat’iy hisobga olish hisobiga tabiiy gazni to‘liq hajmda eksport qilish,

“O‘zneftmahsulot” AJ — uglevodorod xomashyosini qayta ishlash parametrlarini ta’minlash, neft mahsulotlarini ishlab chiqarish, shuningdek, respublika neftni qayta ishlash zavodlarining ishlab chiqarish quvvatlarini ish bilan to‘liq ta’minlash uchun import

nashy

Dasturni bosqichma-bosqich amalga oshirishni nazarda tutgan holda 2017-2018-yillarda birinchi bosqich ishlarini bajarish hamda 2019 — 2021-yillarda tegishli tanlov savdolarini o‘tkazish natijalari bo‘yicha 2018-yilda ishlarni amalga oshirishning ikkinchi bosqich biznes-loyihasi asosiy ko‘rsatkichlarini ishlab chiqish va tasdiqlash

industry

2017 — 2021-yillarda uglevodorod xomashyosi qazib olishni ko‘paytirish dasturini amalga oshirish bo‘yicha birinchi bosqich biznes-rejasining ASOSIY KO‘RSATKICHLARI

T/r	Ko‘rsatkich nomi	O‘lchov birligi	Jami	Shu jumladan	
				“O‘zbekneftgaz” AJning o‘z mablag‘lari	xorijiy kreditlar
1.	Loyihaning cheklangan qiymati	ekv. mln. AQSh dollari	1 992,77	503,81	1 488,96
2.	Kapital qo‘yilmalar cheklangan summasi, jami	ekv. mln. AQSh dollari SShA	1 782,26	293,30	1 488,96
	shu jumladan:				
2.1	mashina va uskunalar	ekv. mln. RQSh dollari	300,63	18,96	281,67
	AQSh valyutasida	mln. AQSh dollari	281.67	—	281.67
	milliy valyutada	ekv. mln. AQSh dollari	18,96	18,96	—
2.2	qurilish-montaj ishlari	ekv. mln. AQSh dollari	271,20	70,15	201,05
	xorijiy valyutada	mln. AQSh dollari	201,05	—	201.05
	milliy valyutada	ekv. mln. AQSh dollari	70,15	70,15	—
2.3	quduqlarni parmalash	ekv. mln. AQSh dollari	1 161,73	190,80	970,94
	xorijiy valyutada	mln. AQSh dollari	970.94	—	970,94
	milliy valyutada	ekv. mln. AQSh dollari	190,80	190,80	—
2.4	quduqlarni kapital ta’mirlash	ekv. mln. AQSh dollari	48,70	13,39	35,31
	xorijiy valyutada	mln. AQSh dollari	35,31	—	35,31
	milliy valyutada	ekv. mln. AQSh dollari	13,39	13,39	—
3.	Investitsiya davridagi moliyaviy chiqimlar	mln. AQSh dollari	210,51	210,51	—
4.	Korxona quvvati	O‘sish hajmi: Tabiiy gaz — 6 356,1 yiliga mln. m3 gaz kondensati — 114,72 ming tonna neft — 75,5 ming tonna			
5.	Eksportning taxmin qilinayotgan yillik hajmi	tabiiy gaz 3 451,87 mln. m3			
6.	Band bo‘luvchilarning taxminiy soni	607 kishi			
7.	Loyiha o‘zini qoplashining hisoblangan muddati	6 yil			
8.	Investitsiya davrining davom etishi	18 oy			

O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasiga muvofiq, neft-gaz sanoati sohasida ham qator o‘zgarishlar amalga oshirildi. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-iyundagi «Neft-gaz sohasining boshqaruv tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi qarori bilan “O‘zbekneftgaz” aksiyadorlik jamiyati faoliyati takomillashtirildi.

industry

“O‘zbekneftgaz” AJ tomonidan 2 milliard 756 million dollarlik 24 ta investitsiya loyihasi amalga oshirilishi rejalashtirilgan. Bu mablag‘lar

- Jizzax neftni qayta ishlash zavodini bunyod etish va zamonaviy texnologiyalar bilan ta’minlash,
- Qandim gazni qayta ishlash kompleksining 2-navbati va Qandim konlar guruhini jihozlash,
- Sho‘rtan gaz-kimyo majmuasida sintetik suyuq yoqilg‘i ishlab chiqarish,
- Surxondaryodagi “Mustaqillikning 25 yilligi” konida qidiruv ishlarini olib borish va texnik-iqtisodiy asoslarini ishlab chiqish kabi loyihalarga yo‘naltiriladi.
- Mazkur 24 yirik loyihaning 9 tasi bu yil amalga oshiriladi.

industry

zirgi
‘zbek
lallash

UNG
Shurtan GKM

Muborak gazni qayta ishlash zavodi

LUK

XUSH KELIBSIZ!
QANDIM
GAZNI QAYTA ISHLASH
MAJMUASI
ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ!
КАНДЫМСКИЙ
ГАЗОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИЙ
КОМПЛЕКС

E’tiboringiz uchun rahmat